

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
РЕГІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ЦЕНТР БНАУ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної комунікації**

30 жовтня 2020 року

Біла Церква
2020

документ необхідний для розвитку і підтримки аграрного сектора економіки і покликаний регулювати відносини, пов'язані із закупівлями товару у сільгоспвиробників.

Контрактація є специфічний вид договору купівлі-продажу, спрямований на встановлення відповідних відносин між виробником і заготівельником сільськогосподарської продукції. Даний документ повністю підпорядковується положенням про договір поставки, при цьому у продавця і покупця виникає комплекс прав і обов'язків, які встановлюються відповідно до правил ділового обороту. За цивільним законодавством контрактація передбачає ряд положень, спрямованих на підтримку сільськогосподарських виробників.

Найчастіше аграрна продукція поставляється за договорами купівлі-продажу, рідше - за угодами контрактації, які передбачають обов'язкову передачу аграрієм вирощеної сільгосппродукції особі, яка здійснює її закупівлю для переробки або реалізації. Відмінністю контрактації від інших видів документів подібного характеру є можливість віднесення ризиків, пов'язаних з виробництвом аграрних товарів, на заготівельника. Складність в застосуванні договорів даного типу полягає в тому, що їх об'єктом є ще не вирощена продукція - овочі, живу худобу, птах, зерно та інше. Відомо, що сільськогосподарське виробництво не захищене від впливу несприятливих факторів, наслідком яких може стати зміщення термінів поставки готової продукції, в той час як в договорі контрактації час і обсяги її здачі жорстко фіксуються.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гармаева Э.Ц. Контрактация как инструмент повышения эффективности функционирования продовольственного рынка // Вестник ИрГТУ. 2011. №3 (50). С.133-137
2. Wallis J., North D. Measuring the Transactional Sector in American Economy, 1870–1970. In Long-term Factors in American Economic Growth. Chicago, 1986. P. 122-123.

УДК 349.42

МЕЛЬНИК В.О., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЗА IFOAM (МІЖНАРОДНА ФЕДЕРАЦІЯ ОРГАНІЧНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РУХІВ)

Для розуміння тенденцій розвитку органічного виробництва необхідно здійснити аналіз принципів, що впливають на зміст правового регулювання та відповідно беруть участь у формуванні суспільних відносин щодо цього виробництва. З огляду на те, що принципи права виникають самостійно і незалежно від волевиявлення людей, вони є об'єктивними.

Ключові слова: принципи IFOAM, органічне виробництво, генетично модифіковані організми.

Дія внутрішньогалузевих (спеціальних) принципів права обмежена предметом правового регулювання, тобто суспільними відносинами щодо виробництва, зберігання, перевезення та реалізації окремих видів органічної продукції (сировини). Вони відображають потенціал органічного виробництва щодо поліпшення сільського господарства в глобальному масштабі. Основою для розвитку органічного сільського господарства стали принципи *IFOAM* органічного сільського господарства (*надалі – принципи IFOAM*).

Згідно принципів IFOAM, органічне сільське господарство ґрунтується на:

1. Принципи здоров'я, що полягає у необхідності застосування заходів щодо збереження фізичного, психічного, соціального та екологічного благополуччя людей за допомогою органічного виробництва. [1].

2. Принципи екології, що полягає у необхідності дослідження екологічного балансу в органічному виробництві шляхом проектування систем землекористування, створення місць перебування і підтримки генетичного й сільськогосподарського різномайття. Цей принцип покладає відповідальність за стан навколишнього середовища та якість органічної продукції на суб'єктів органічного виробництва через їх обов'язок захищати та охороняти навколишнє

середовище в цілому. Центральним елементом даного принципу є живі екологічні системи і цикли, за допомогою яких існує органічне сільське господарство: «Наприклад, для рослин - це живий ґрунт, для тварин - екосистема ферми, для риби й морських організмів - це водне середовище» [1].

3. Принципи соціальної й екологічної справедливості, який означає, що природно-ресурсний менеджмент повинен здійснюватися з урахуванням інтересів майбутніх поколінь на відкритій, рівноправній основі з врахуванням реальних екологічних та соціальних витрат, а також стану навколишнього середовища й життєвих можливостей.

4. Принципи турботи, що полягає в усвідомленні попереджувального і відповідального характеру управління органічним сільським господарством для захисту здоров'я й благополуччя нинішніх та майбутніх поколінь і навколишнього середовища. Поряд з іншим, перевага в цьому принципі віддається забезпеченню реалізації права на участь в прийнятті екологічно важливих рішень та одержання екологічної інформації, що були закріплені у статті 50 Конституції України та Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція) від 25 червня 1995 року [2, с. 1191].

З огляду на вищевикладене, слід погодитись зі словами А.М. Статівки, що органічне чи екологічне сільське господарство наближує агрономію до екології, приділяючи велику увагу системам, що підтримують життя на землі, і мінімізуючи негативний вплив на навколишнє середовище порівняно з традиційним сільським господарством [3, с.59].

Одним з важливих принципів органічного виробництва, закріпленим у Законі, є відмова від використання генетично модифікованих організмів та продукції з них. Відносини щодо розробки, створення, випробування, дослідження, транспортування, імпорту, експорту, розміщення на ринку, вивільнення у навколишнє середовище та використання в Україні генетично-модифікованих організмів регламентовані Законом України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» №1103-V від 31 травня 2007 року [4].

З цього приводу В.М. Єрмоленко зазначає, що незважаючи на введення в Євросоюзі заборони на використання антибіотиків у кормах для тварин практично всі зарубіжні компанії, які постачають продукти для приготування комбікормів у країні СНД, використовують за замовчуванням різні антибіотики. Тим самим вони домагаються передусім ефекту стимуляції росту, зниження конверсії корму і скорочення терміну відгодівлі. Проте постійне використання антибіотиків загрожує здоров'ю населення, яке вживає таке м'ясо в їжу. Для деяких людей споживання такої продукції може мати фатальний результат [5, с. 47].

В цілому, метою принципів правового регулювання органічного сільського господарства можна визначити законодавчо-закріплене стимулювання розвитку органічного руху у різних формах його прояву у різних державах. Універсальність принципів ІФОАМ полягає в тому, що вони спрямовані на розвиток основ, програм і стандартів ІФОАМ з урахуванням їх застосування в усьому світі. Вищезазначені принципи органічного виробництва сприяють отриманню переваг від цього виду господарської діяльності. Іншими словами, як зазначає Г. Тютюнник: «Економічні переваги органічного виробництва дістаються шляхом істотного зменшення виробничих затрат у результаті відмови від застосування дорогих хімікатів та зниження енергоємності виробництва. Соціальні переваги органічного виробництва полягають у розвитку інфраструктури сільських територій, утворенні додаткових робочих місць у сільській місцевості, покращенні здоров'я нації. Екологічні переваги полягають у збереженні та відновленні біорізноманіття в агроландшафтах, що впливає на відтворення родючості ґрунтів і збереженню довкілля» [6, с. 47].

Правові принципи органічного виробництва є етичними принципами, що набули законодавчого закріплення та повинні використовуватися як єдине ціле разом з загальноправовими, галузевими та міжгалузевими принципами. Вони представляють собою систему вимог, яким має відповідати практика суспільних відносин щодо виробництва, зберігання, перевезення та реалізації органічної продукції (сировини). Дані принципи є

критеріями оцінки правомірності рішень органів державної влади та дій суб'єктів аграрних правовідносин. В той же час судові органи конкретизують зміст цих принципів в своїх рішеннях з врахуванням особливостей конкретних правовідносин щодо виробництва органічної продукції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Принципи *IFOAM* органічного сільського господарства [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://infohub.ifoam.bio>
2. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція) від 25 червня 1995 року. Офіційний вісник України. — 2010. — № 33, 14 травня. — Ст. 1191.
3. Статівка А. М. Деякі аспекти посилення державного регулювання в процесі аграрних перетворень / А.М. Статівка. *Право України*. — 2001. — № 6. — С.57- 59.
4. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів. Закон України від 31 травня 2007 р. №1103-V. *Відомості Верховної Ради України*. — 2007. — № 35. — Ст. 484.
5. Єрмоленко В. М. Правові аспекти органічного сільськогосподарського виробництва як важливий чинник забезпечення екологічної безпеки / В.М. Єрмоленко. *Актуальні проблеми становлення і розвитку права екологічної безпеки в Україні: матер. наук.- практи. круглого столу (м. Київ, 28 березня 2014 р.)* / ред. кол.: М. В. Краснова та ін.; Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. — Чернівці: Кондратьєв А.В., 2014. — С. 47 - 49.
6. Тютюнник Г. Основи розвитку національного ринку органічного землеробства в Україні / Г. Тютюнник. *Галицький економічний вісник*. — 2014. — Том 46. — № 3. — С. 46–52.

УДК 338.43.008

ЛОМАКІНА І. Ю., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АГРОБІЗНЕСУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

У статті обґрунтовано роль аграрного підприємництва в розвитку сільських територій. Охарактеризовано основні способи взаємодії підприємств агробізнесу з місцевою громадою і напрями програм агрохолдингів України щодо розвитку сільських територій. Здійснено теоретичне узагальнення поняття сталого розвитку сільських територій та його складників.

Ключові слова: сталий розвиток, корпоративна соціальна відповідальність, сільські території, агробізнес, агрохолдинги, місцева громада

Будь-який бізнес, у тому числі й у сфері АПК, реалізуючи свої економічні цілі, неминуче зачіпає інтереси місцевої громади та впливає на рівень розвитку регіону присутності. Розвинене суспільство з усіма створеними для гідного життя і роботи умовами є необхідною умовою подальшого зростання, розвитку і процвітання агробізнесу в регіоні присутності. Поліпшення життя на селі і розвиток сільської економіки є одними з пріоритетних напрямів державної соціально-економічної політики. Забезпечення сталого розвитку сільських територій у сучасних умовах передбачає розширення джерел зайнятості, збільшення доходів сільського населення, створення нормальних умов життя. Своєю чергою, розвинене суспільство з усіма створеними для гідного життя і роботи умовами є необхідною умовою подальшого зростання, розвитку і процвітання агробізнесу в регіоні присутності. Подібний механізм зворотного зв'язку зумовлює необхідність наявності елементів корпоративної політики, які змогли б забезпечити максимально позитивний вплив на місцеве суспільство і регіон присутності, не зменшуючи, а в довгостроковій перспективі й збільшуючи економічну ефективність агробізнесу. Для сучасних компаній такою політикою

Надмірна концентрація корпоративними структурами економічної влади, поглинання і приєднання до свого складу колективних підприємств, що ще вчора підтримували сільську соціальну інфраструктуру та забезпечували роботою сільське населення, ще більше

**Секція: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АГРАРНОГО,
ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА**

Обіюх Н.М. Забезпечення енергетичної безпеки в країнах ЄС: шляхи імплементації загальноєвропейської енергетичної стратегії у національне законодавство.....	38
Настіна О.І., Цєпа Д.О. Проблемні питання державної підтримки фермерського господарства в Україні у 2020 році.....	40
Настіна О.І. Мораторій на відчуження земель сільськогосподарського призначення в Україні: проблемні питання використання земель.....	41
Мельник О.Г. Формування конкурентоспроможності виробничо-господарського потенціалу в контексті кластерної організації розвитку агропромислового виробництва в Україні.....	43
Пахомова А.О. Особливості інноваційних перетворень в аграрній сфері.....	44
Ярмоленко Ю.В. Договірна діяльність в АПК.....	46
Мельник В.О. Деякі аспекти основних принципів органічного сільського господарства за ІФОАМ (Міжнародна федерація органічних сільськогосподарських рухів).....	47
Ломакіна І. Ю. Роль соціальної відповідальності агробізнесу у забезпеченні сталого розвитку сільських територій.....	49
Ковальчук І.В. Проблеми правового регулювання дорадництва в аграрному бізнесі України.....	50

**Секція: ІСТОРИЧНІ, ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА**

Росавіцький О.О. Місцеві вибори та адміністративно-територіальна реформа в Україні.....	52
Сімакова С.І. Окремі аспекти характеристики корупційних кримінальних правопорушень в Україні.....	53
Мельник Л.М., Грек І.М. Феномен церковного розколу в історіографії другої половини ХІХ ст.	54
Єфремова І.І. Адвокат-медіатор: особливості надання послуг.....	55
Малишко І.В. Медіація, як один із способів вирішення конфліктів.....	57
Курчин О.Г. Єдиний європейський патент: правові гарантії.....	59
Макарчук В.В. Правовий режим землекористування колоністів та іноземних поселенців в Російській імперії.....	60
Черненко В.Л. Роль молодіжної організації «Пласт» у національно-патріотичному вихованні учнівської та студентської молоді.....	62
Ярмола О.В. Особливості визначення понять у соціально-гуманітарних науках.....	64